

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 7 december 2021

Dossiernr. : K32205

Documentnr. : 2021-112984

Verzonden : 10 december 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 11 november 2021 een wijzigingsverzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten, ontvangen. Het wijzigingsverzoek heeft betrekking op de NBW-polders binnen het Zuidelijk Westerkwartier (en dan met name de polder Lagermeeden) voor het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen voor het oplossen van de knelpunten in de waterhuishouding. Op 31 juli 2020 is door provincie Groningen hiervoor ontheffing verleend.

De aanvraag is ingediend door Royal HaskoningDHV, Chopinlaan 12, 9722 KE te Groningen, in opdracht van Prolander, Westerbrink 1, 9405 BJ te Assen.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit de op 31 juli 2020 verleende ontheffing met kenmerk K21229 (documentnummer 2020-072301) te wijzigen zoals hiernavolgend in dit besluit staat beschreven;

- I. het plangebied te vergroten met de twee sloten zoals weergegeven in figuur 1 van de overwegingen bij dit wijzigingsbesluit;
- II. het besluit van 31 juli 2020 verder ongewijzigd van kracht te laten. De voorschriften zoals opgenomen in dit besluit zijn tevens van toepassing op de uitbreiding;
- III. de bijlagen deel uit te laten maken van dit besluit;

- IV. voor zover de aanvraag niet in overeenstemming is met de gestelde voorschriften en beperkingen, zijn deze laatste bepalend. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften bij dit besluit;
  2. voorschriften bij besluit van 31 juli 2020
  3. overwegingen bij dit besluit;
  4. overwegingen bij besluit van 31 juli 2020;
  5. het wijzigingsverzoek van 11 november 2021 en de oorspronkelijke aanvraag van 10 april 2020, inclusief alle bijlagen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor nadere motivering.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (<https://www.provinciegroningen.nl/contact/klacht-over-de-provincie/bezwaar-maken/>). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het bezwaar dient enkel gericht te zijn op dit besluit. Tegen overige zaken die reeds in de ontheffing van 31 juli 2020 zijn vastgesteld, is indienen van een bezwaar niet meer mogelijk.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 45 43. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

Aanvullende voorschriften

De maatregelen (voorschriften) ten behoeve van poelkikker en heikikker die betrekking hebben op het gehele plangebied, zijn ook van toepassing op poelkikker en heikikker in de twee nieuwe sloten die gedempt worden. Aanvullend wordt hieraan toegevoegd:

10.b.

In een sloot parallel aan de sloot die wordt gedempt, dient een natuurvriendelijke oever gerealiseerd te worden (1:10, dat wil zeggen, dat de hellingshoek van het talud langs de sloot 1 op 10 moet zijn). Daarnaast dient een nieuwe sloot gegraven te worden van 60 meter die in de toekomst gebruikt kan worden als biotoop voor heikikker en poelkikker.

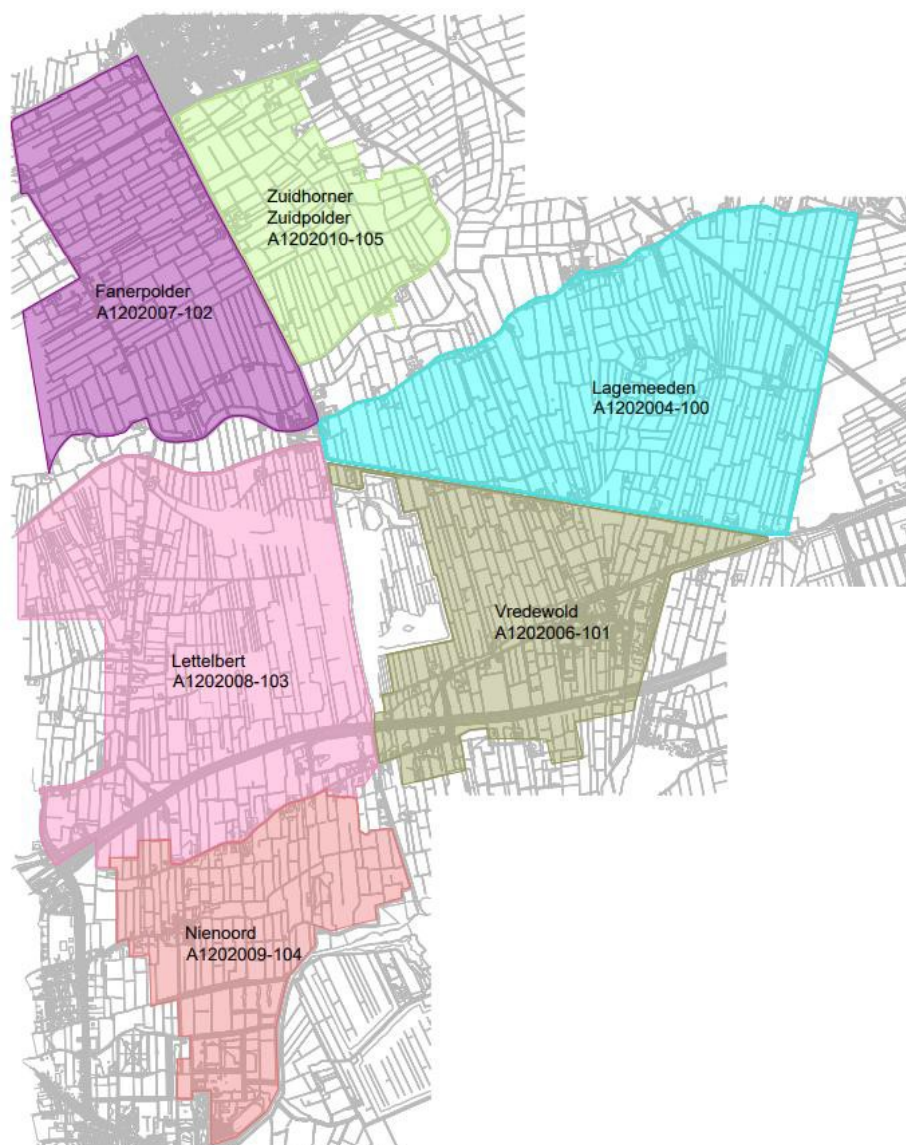
Overwegingen bij Wijzigingsbesluit

Wijzigingsverzoek

Op 31 juli 2020 is door de Provincie Groningen aan Prolander een ontheffing Wet natuurbescherming, kenmerk K21229 met documentnummer 2020-072301, verleend ten behoeve van het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen voor het oplossen van knelpunten in de waterhuishouding. De werkzaamheden vinden plaats in de NBW-polders binnen het Zuidelijk Westerkwartier.

Plangebied

Het waterschap Noorderzijlvest heeft binnen de gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier de opdracht neergelegd om de knelpunten in de waterbeheersing in zes polders (Fanerpolder, Zuidhorner Zuidpolder en de polders Vredewold, Lagemeeden, Nienoord en Lettelbert) op te lossen, om te kunnen voldoen aan de normen van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De knelpunten waar het om gaat hebben betrekking op peilbeheer, doorstroming en afvoer en de stabiliteit van taluds en watergangen. Om deze knelpunten in de waterhuishouding op te lossen voert Prolander/Waterschap Noorderzijlvest binnen de zes polders inrichtingsmaatregelen uit, zoals het aanpassen van watergangen en vervangen van duikers. Voor deze werkzaamheden is reeds een ontheffing verkregen.

Figuur 1. Overzichtkaart NBW-polders

Figuur 2. Ligging plangebied (luchtfoto: Cyclomedia).
 Geel: Te dempen zijwatergang, 170m.
 Rood: Te dempen hoofdwatergang, 70m

Binnen het plangebied moeten echter twee nog niet eerder in het plan meegenomen (delen van) sloten worden gedempt, zodat de watergangen beter te onderhouden zijn (betere toegang, verbinding en aaneengesloten onderhoudspaden) en zodat de bedrijfsvoering en opbrengst van de agrarische percelen beter wordt. Het gaat om een te dempen sloot en een deels te dempen sloot in de polder de Lagemeeden (zie figuur 2). De polder maakt onderdeel uit van de NBW-polders, gelegen in het Zuidelijk Westerkwartier. De te dempen sloten zijn niet opgenomen binnen de begrenzing van het plangebied van de reeds verleende ontheffing van 31 juli 2020 en de ontheffing dient hierop dan ook uitgebreid te worden.

Onderzoek

Omdat de betreffende sloten aanvankelijk geen deel uitmaakten van het plangebied, maar nu wel, is nader onderzoek gedaan naar aanwezigheid van beschermde soorten. Aan de hand van de voorschriften voor poelkikker uit het Soortinventarisatieprotocol van Netwerk Groene Bureaus is nader onderzoek uitgevoerd naar poelkikker en heikikker. Er zijn twee veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens de veldbezoeken is onderzocht op het voorkomen van poel- en heikikkers door op geschikte plaatsen steekproefsgewijs het schepnet te gebruiken. Omdat de poelkikker soms sterk lijkt op de meer- en/of bastaardkikker en de heikikker soms sterk lijkt op de bruine kikker, worden bij vangst foto's gemaakt. De foto's worden altijd door een andere ecooloog met ervaring op het gebied van heikikkers en poelkikkers geverifieerd. Voor de heikikker is echter volgens het protocol op het verkeerde tijdstip gewerkt. Gezien tijdens het eerste veldbezoek de heikikker al was aangetoond, zorgt dit niet voor een afwijking op de eindconclusie. Met de resultaten uit dit onderzoek is vastgesteld dat de te dempen sloten behoren tot het leefgebied van poelkikker en heikikker, al kan niet gezegd worden om hoeveel

individuen het dan precies gaat, temeer daar ook bastaardkikkers van deze sloten gebruik maken, welke deel uitmaken van dezelfde populatie.

Om de aanwezigheid van grote modderkruiper en waterspitsmuis vast te stellen binnen het plangebied is eDNA-onderzoek uitgevoerd. Op 18 augustus 2021 is door ecologisch deskundigen in dienst van Royal HaskoningDHV het aanvullend onderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn de (deels) te dempen watergangen bemonsterd waaruit watermonsters genomen zijn. Tijdens het nemen van de watermonsters is het bemonsteringsprotocol van Sylphium gebruikt. De monsters zijn vervolgens geanalyseerd. In deze geanalyseerde watermonsters is uiteindelijk geen eDNA van de grote modderkruiper en waterspitsmuis aangetroffen.

Onderzoeksresultaten en effecten

Uit het onderzoek blijkt dat in het plangebied heikikkers en poelkikkers voorkomen in de te dempen sloten. Grote modderkruipers en waterspitsmuizen zijn uitgesloten in de te dempen sloten. Door de werkzaamheden kunnen voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (winterverblijfplaatsen) van poelkikker en heikikker worden beschadigd/vernield. Daarnaast kunnen zonder voorzorgsmaatregelen individuen van bovengenoemde soorten worden gedood door de werkzaamheden.

Maatregelen

De te dempen sloten vallen nu ook onder het plangebied behorende bij de reeds verleende ontheffing en daarmee gelden ook alle voorschriften (behorend bij heikikker en poelkikker) op deze sloten. Om negatieve effecten op heikikker en poelkikker te voorkomen worden de volgende maatregelen getroffen:

1. de werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden vanaf half september tot half februari (buiten de meest kwetsbare perioden). Hiermee is ook rekening gehouden met de kwetsbare perioden van poelkikker en heikikker;
2. minimaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden aan de oevers/ watergang dienen de oever- en watervegetaties kort afgemaaid te worden (met een maaibalk afgesteld op tien centimeter);
3. tijdens de werkzaamheden moeten vluchtplaatsen voor kleine zoogdieren en amfibieën altijd beschikbaar blijven. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt overlegd met de ecologisch deskundige waar deze vluchtplaatsen worden behouden en welke kant erop gewerkt wordt. Vluchtplaatsen bestaan uit een alternatieve verblijfplaats buiten het werkgebied. Een geschikte vluchtplaats is binnen 50 meter van het werkgebied aanwezig. Door de aannemer wordt in richting van de te handhaven vluchtplaatsen gewerkt;
4. er dient uitsluitend in één richting gewerkt te worden, stroomafwaarts van de betreffende watergang of in de richting van ander geschikt water buiten de directe invloedssfeer van de maatregelen;
5. verder vinden werkzaamheden in en aan de watergang alleen plaats als de luchttemperatuur tussen nul en 25 graden ligt en de wateren ijsvrij zijn.

Voor het project in de Lagemeeden (demping van twee sloten) wordt aanvullend ook een extra compensatie gerealiseerd. In een sloot parallel aan de sloot die wordt gedempt wordt een natuurvriendelijke oever gerealiseerd (1:10). Hiermee is sprake van een aanzienlijke kwaliteitsimpuls van deze sloot. Daarnaast wordt een nieuwe sloot gegraven van 60 meter die in de toekomst gebruikt kan worden als biotoop voor de heikikker en poelkikker. Verder wordt opgemerkt dat in het gehele project 'NBW-Polders' 2000 meter aan natuurvriendelijke oever is gerealiseerd. Uiteindelijk geldt voor alle soorten waarvoor ontheffing is verleend, dat er in de gebruiksfase (nieuwe situatie) sprake zal zijn van uitbreiding van geschikt leefgebied en verbetering van de kwaliteit van reeds bestaande leefgebieden.

Gunstige staat van instandhouding

Doordat de staat van instandhouding van heikikker en poelkikker gunstig is en doordat de totale uitvoering van het project een positief effect heeft op het leefgebied van beide soorten, en dus eveneens een positief effect heeft op de populatie van heikikker en poelkikker, zal de demping van de betreffende sloten geen impact hebben op de staat van instandhouding van beide soorten.

heikikker

De heikikker komt voor in hoogveen, vochtige heide, voedselarme tot matig voedselrijke vennen, in laagveengebieden, beekjes en andere waterpartijen, blauwgraslanden, broek- en oobossen, beek- en

rivierdalen, uiterwaarden en de vochtige duinen. In de veenweidegebieden en in het rivierengebied komt de soort ook in extensief beheerd agrarisch grasland voor. In Nederland komt de heikikker in alle provincies voor, met uitzondering van Flevoland.

In het oosten liggen verspreidingskernen in Drenthe, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, in het midden in Utrecht en Zuid-Holland op de overgangen van klei naar veen. De soort ontbreekt op de Waddeneilanden, met uitzondering van Texel. Hij komt in de zandgebieden plaatselijk in hoge dichtheden (koren van enkele honderden exemplaren) voor in vennen en hoogveen. In het laagveen, de veenweidegebieden en de komgronden zijn de koren vaak meer verspreid en de concentraties van heikikkers minder groot (koren van enkele exemplaren).

De landelijke trend van verspreiding en aantallen is stabiel. Dit lijkt ook te gelden voor de trend in Zuidwest-Groningen (met inbegrip van het plangebied), de noordkant van het verspreidingsgebied in Nederland.

Tijdens de verschillende veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van heikikkers. Hiervan zijn er enkele waargenomen tijdens het eerste veldbezoek bij de (deels) te dempen sloten. Tijdens het tweede veldbezoek zijn geen heikikkers waargenomen.

poelkikker

De poelkikker komt vooral op de pleistocene zandgronden in de oostelijke en zuidelijke helft van het land voor. Daarnaast komt hij ook voor op laag-dynamische plaatsen in het rivierengebied en in agrarische kleipolders. In deze helft van het land dient men dus extra alert te zijn op de aanwezigheid van de poelkikker bij het uitvoeren van werkzaamheden of activiteiten.

Poelkikkers worden sinds midden jaren 70 van de vorige eeuw als aparte soort herkend in Nederland. De ontwikkelingen in de aantallen en in de verspreiding is lastig weer te geven. Hier bovenop komt ook nog het moeilijke onderscheid met de andere twee soorten groene kikkers. Ondanks deze beperkingen wordt aangenomen dat de stand van de poelkikker in Nederland stabiel is. Ook moet de soort hebben geprofiteerd van de waterkwaliteitsverbetering van de afgelopen jaren. De staat van instandhouding lijkt dan ook niet in gevaar te zijn.

Dit lijkt ook te gelden voor de trend in Zuidwest-Groningen (met inbegrip van het plangebied), de uiterste noordkant van het verspreidingsgebied in Nederland.

Tijdens het eerste veldbezoek zijn enkele poelkikkers gevangen verspreid over de te onderzoeken sloten. Tijdens het tweede veldbezoek zijn eveneens enkele tientallen groene kikkers waargenomen, waarbij de verhouding poel- en bastaardkikker ongeveer gelijk was. Ook zijn er verschillende stadia (sub-adult en adult) waargenomen.

Conclusie

Omdat de gunstige staat van instandhouding van poelkikker en heikikker niet in het geding is, kan aan het verzoek om wijziging van de oorspronkelijke ontheffing tegemoet worden gekomen.

Daarom wijzigen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen de ontheffing, van 11 november 2021 in het kader van de Wet natuurbescherming op bovengenoemde aspecten. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingsperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden. De wijzigingen zijn in 'Gewijzigde Voorschriften' nader uitgewerkt. Verder blijven de oorspronkelijke voorschriften van kracht. Deze voorschriften zijn ook van kracht in het uitbreidingsgebied (de twee genoemde sloten), dat vanaf nu officieel deel uitmaakt van 'het plangebied binnen deze ontheffing'.